

TİCARİ VE STK DERGİLERİNİN SORUNLARI : BİLGİ DÜNYASI DERGİSİ

Aytaç YILDIZELİ*

“Sözcükler, sözcükler, sözcükler”; Polinus’un Hamlet’e ne okuduğunu sorduğunda aldığı cevap. Masum gibi gözüküyorlar değil mi? Fakat kadınları ve erkekleri mahvedebilir, daha da ötesi devletleri yıkabilir, korkunç savaşlar başlatabilir, arkadaşlıkları bozabilir, aileleri yıkabilir, sevgilileri ayırabilir ve suçluları ve masumları ağır cezalara itebilir.

Veya tabii ki kahramanlıklar doğurabilir, güzellikler yaratabilir, mutluluk yayabilir, öğretiyeye yol açabilir, acılı insanı rahatlatır ve gerçek kahkahayı teşvik edebilir.

Bernard Levin

The Times Eylül 92,10: 2-3 Sütun

Sözcüklerin yanlış kullanımı, yazar tarafından verilmek istenen çok önemli mesajların doğru anlaşılmasını güç hale getirebilir.Öyleki bilimsel bir makalenin bazı kısımlarını tam anlamıyla anlayabilmek için metnin iki ya da üç kez okunması gerekebilir. Yazının anlaşılabilir olması yeterli değildir, önemli olan kavram karışıklığı ya da yanlış anlamlar çıkarılmasının önlenmesidir. Okuyucularına doğru ve nitelikli metinler sunma görevi yüklenen ve tüm içerikten sorumlu olan dergi editörlerine bu konuda çok önemli görevler düşmektedir.Araştırma verilerinin makale biçimine dönüştürülerek, yayınlanmaya değer biçimde sunulması ne denli önemli ise, makalenin doğru ve geçerli olabilmesi için eksiksiz bibliyografik bilgilerle hakemlerin denetiminden geçirilerek,ilgili araştırmanın yaygınlaşmasını, paylaşılmasını ve etkin bir biçimde yararlanmasını sağlamak da o derece önemlidir.Bu nedenlerle editörlük birçok nitelikler gerektiren zor bir görevdir.Bunun yanı sıra editörlerin, doğru karar verebilmesi, uygun makaleyi,doğru bir biçimde yayınlatabilmesi için araştırmacılara, dergi yöneticilerine, araştırma ortamına, hakemlere ve okuyuculara da belli sorumluluklar düşmektedir. Bu süreç,ancak yazarlar (araştırmacılar, araştırma kurumları)-editörler-hakemler ve yayıncıların işbirliği ve ortaklaşa titiz çalışmaları sayesinde yürütülebilir.Ayrıca editörler, yayınlanacak makalelerin doğru ve geçerli olduğu konusunda okuyucularına güvence verebilmek açısından, tarafsız, aynı zamanda konusunda bilgili, uzmanlaşmış danışmanlar seçilmesine de büyük özen göstererek başarılı olabilir.

* Baş Editör. Bilgi Dünyası (bilgidunyasi@unak.org.tr)

Editörlerin en önemli sorumluluklarından biride, ciddi bir hakem denetiminden geçirilerek yayına kabul edilen makalelerin, sadece bilimsel değeri ve alana katkısı nedeniyle yayınlanacağına güvencesini vermek zorunluluğudur. Bunun yanı sıra, yayına kabul edilme aşamasında tereddüt edilen makaleler için belirleyici son kararı editör vereceğinden ,editörün konusunda bilgili, yenilikçi, literatüre hakim ve en son gelişmeleri yakından izleyen birisi olması derginin saygınlığının artmasında çok önemli rol oynar. Çünkü yayınlanacak çalışmaların halen var olan bilgilere katkısı, öne sürdüğü hipotezler ve bunların tutarlılığı, test edilebilirliği ve tekrarlanabilirliği gibi belli özelliklere sahip olup olmadığını denetleyecek kişi yine editördür. Ayrıca editörler derginin bilimsel standardından da sorumludur ve derginin kalitesini belirleyen en önemli kişidir. Editörlerin, editöryal gruba ve danışmanlara güvenmesi derginin başarılarını olumlu yönde etkileyecektir. Şunu unutmamak gerekir ki editörlerin en çok dikkat edecekleri konu ,etik ilkeleridir. Yayın ilkeleri ile ilgili belli yaklaşımların dikkatle izlenmesi gereklidir ve tüm etik ilkeleri editörlerin sorumluluğundadır. Başarılı bir editör olabilmek için öncelikle iyi bir okuyucu olmak gerektiği unutulmamalıdır

Editörlerin sorumlulukları ve yetkileri şöyle özetlenebilir;

- Öncelikle, editörlerin bağımsızlıklarını ve hiçbir baskıya boyun eğmeden çalışmalarını sürdürebileceklerinin garanti altına alınması gerekmektedir.
- Editörler işle ilgili önemli kararları alma yetkisine sahip olmalı ve kararların arkasında durmalıdırlar.
- Editörlerin en önemli sorumluluğunun okuyucularına karşı olduğu unutulmamalıdır.
- Teknoloji ve bilimin hızlı gelişimine paralel olarak okuyucuların beklentilerini doğru biçimde saptamalıdırlar.
- Editöryal değerlendirme sürecinde hiçbir etki altında kalmadan, objektif ve bağımsız karar verebilmelidirler.
- Derginin içeriğinden ve makale çeşitlerinden sorumlu olan editörler derginin yayınsal içeriğini belirlemede tam yetkili olmalıdır.
- Yayına hazırlama, danışmanlara gönderme, red ve kabul işlemlerini yürütmek ,bunları titizlikle zamanında izlemek ve sürekliliğinin sağlanması için çaba göstermek zorundadırlar.
- Yayın politikası,yazarlara bilgiler (notlar) diğer açıklayıcı ve aydınlatıcı tüm kılavuzları yayınlamalı ve günün şartlarına uygun olarak bunları güncellemelidirler.

- Vizyon sahibi olup geleceği şekillendirebilmelidir.Bu kapsamda derginin geleceğine yönelik planlar yapmalı, gerektiği durumlarda bu planları ve yayın politikasını gözden geçirerek, uygun durumları yenileyebilmelidir.
- Editörlerin görevlerini ve sorumluluklarını herhangi bir şekilde etkileyecek kişisel, ekonomik veya politik bağlantıları olmamalıdır.Editör bağımsızlığı kavramı,editörler tarafından kararlılıkla ve hatta pozisyonlarını tehlikeye atma pahasına korunmalıdır.
- Reklamlar konusunda çok hassas davranmalı, reklamların gerek tasarım, gerekse görsel açıdan içeriğe aykırı olmamasına dikkat etmelidir.
- Makalelerin değerlendirme sürecinde bariz imla ve diğer hataların düzeltilmesi için düzenlemeler, mekanizmalar gerçekleştirmek için işletmelerle işbirliği yapmalıdır.
- Etik ilkeleri çerçevesinde dergilerin denetlenmesini sağlamalıdır.
- Editörlerin ve editöryal grubu için haklarını ve görevlerini açıkça belirleyen yazılı metinlerin oluşturulmasını sağlamalıdır.
- Editörler, derginin ticari başarısını düşünerek değil, çalışmanın doğruluğunu ve okuyucuları açısından önemini dikkate alarak kararlarını vermelidirler.
- Hakeme gönderilen metinlerde yazarın ,hakem görüşlerinin yazara iletilmesinde ise hakem kimliğinin gizliliği konusunda güvence sağlamalıdır.

İyi bir editör nasıl olmalıdır;

Yayıncılık sektörünün işlevi, yanlışları en aza indirilmiş ve yol gösterici bilimsel yayınların üretilmesidir. O halde bilimsel yayıncılıkta en önemli kalite etmeni, editörler grubudur.

- Editörler aktif çalışan bilim insanları olmalı;alanındaki literatürü yakından izlemeli ve literatür diline hakim olmalıdır.
- Şunu hiç akıldan çıkarmamak gerekir ki,editörlerin temel görevlerinden birisi de bilimsel ve yayın etiği kavramının korunmasıdır.Bu nedenle kabul edilmiş bilimsel yayın etik kurallarına uyulmasının en önemli izleyicisi olmalıdırlar.
- Dergileri “saygın” hale getirmek ve bunu sürdürebilmek büyük özveri isteyen kapsamlı bir eylemdir. Bu çerçevede derginin düzenli aralıklarla içeriklerinin doğru ve nitelikli biçimde yayımlanması için çaba harcamalıdır.

- Bir yayın, bilimsel ortamda yalnızca ana metni ile yer alırsa yeterli iletişim etkinliğini kavuşamaz. Bu yüzden, yayının içerik ve yazılış biçimleri uluslararası standartlarla belirlenmiş olan özün, dizin terimlerinin, başlığın, tabloların, şekillerin, eklerin, dipnotlarının ve kaynakçanın da iyice denetlenmesi gereklidir. Bu süreçte editör, hem bir organizatör, hem bizzat inceleyen olarak büyük sorumluluklar alır. Diğer bir deyişle iyi bir editör, dergi tasarımında matbaacı ve grafikerle tartışabilecek kadar dizgi ve grafikten anlayan, öz, anahtar sözcük ve dizin hazırlamada bir kütüphaneci kadar ayrıntıya inebilen; bilimsel içerik hatalarını fark edebilme, hatta düzeltebilme yönünden deneyimli bir uzmanı , bir dilbilimci gibi gramere ve yazım diline hakim olmalıdır.
- Editörler, yasalar karşısında metnin yaratabileceği bazı mağduriyetleri önlenebilir şekilde yeterli hukuk bilgisine sahip olmalıdır.. Özellikle de sosyal bilimler alanındaki editörlerin böyle bir özelliğe sahip olması gerekmektedir.
- Editörler, editöryal çalışmalarında düzenli, titiz, ön yargılardan uzak, adil olmalı ve editörlük işlerine ayırabileceği zamanı iyi kullanmalıdır.
- Editörler grubu, yazarlar ve diğer katkıda bulunanlarla iyi bir iletişim ortamı kurabilmeli, bunun için sabır, tolerans, nezaket, işbirliğine yatkınlık gibi kişilik niteliklerine sahip olabilme özelliklerini taşımalıdır.
- Yayıncılık ekip işidir, her türlü kararda tarafsız mantıkla, ve kurallar çerçevesinde işlerin yürütülmesi editörlerce sağlanmalıdır.
- Bilimsel yayın dünyası hareketli ve bir anlamda karşılaştırmalı, yarışmalı bir ortamdır. Editörler genellikle ilginç yazılar yayınlayarak daha fazla kişinin ilgisini çekmek isterler.
- Editörler, genç araştırmacıları çalışmalarını yayınlama konusunda yönlendirmeli, desteklemeli ve yüreklendirmelidir.
- Editörler, genellikle çalışmalarını gönüllülük bazında yürüten kişilerdir. Bunun için çalışmalarından görecekları ve alacakları manevi tatmin onları mutlandırır.

Bir derginin niteliğinin artırılması ve saygınlık kazanmasında editörlerin genel bağlamda sorumluluklarını ve görevlerini anlatıktan sonra , Bilgi Dünyası Dergisi'ndeki bu konudaki önemli sorunlara değinmeye çalışacağım.

BİLGİ DÜNYASI DERGİSİ

BİLGİ DÜNYASI Dergisi, Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği'nin resmi yayın organıdır. Bilgi Dünyası'nda, üniversite ve araştırma kütüphaneleri / bilgi

merkezleri ağırlıklı olmak üzere, bilgi bilim, bilgi hizmetleri, bilgi ve belge yönetimine ilişkin sorunları inceleyen ve çözüm önerileri sunan Türkçe veya İngilizce özgün makalelere yer verilmektedir. Ayrıca alandaki çeşitli konularda kişisel görüşler, bilgi merkezleri tanıtımı ve kitap eleştirileri, haberler ve mesleki toplantı duyurularında içerik kapsamında okuyuculara sunulmaktadır. Bunun dışında Dergi Yayın Politikası çerçevesinde, amaca uygun, farklı disiplinlerden yazılarda yayınlanmaktadır. Dergi 2000 yılından bu yana hakemli bir dergi olarak, yılda iki kez (Nisan ve Ekim) yayınlanmaktadır.

Derginin 2002 Ulrich's Periodicals Directory'de listelenmesi için başvurusu yapıldı. 2003 Ağustos ayında ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanına kabul edildi, aynı yılın Aralık ayında ise Library and Information Science Abstract'da (LISA) dizinlenmeye başladı. Bunun yanı sıra, Dergi Index Copernicus, EBSCO Host gibi veri tabanlarında da yer almaktadır.

Ayrıca Bilgi Dünyası açık erişimli bir dergi olarak yayımladığı makalelere DOAJ (Directory of Open Access Journals) ve E-Lis (E-Prints in Library and Information Science) açık arşivlerinden, Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği(ÜNAK) web sitelerinden ulaşılabilir.

BİLGİ DÜNYASI'NIN EDİTÖRYAL SIKINTILARINA BİR GÖZ ATTIĞIMIZDA;

DERGIYE BİLİMSEL NİTELİKTE İSTENEN YOĞUNLUKTA YAZI GELMEMESİ

Dergilere bilimsel nitelikte istenen sayıda yazı ,gönderilmemesi,Türkiye'de sosyal bilimler alanında yayımlanan tüm süreli yayınların ortak sorunudur. Özellikle kütüphanecilik bilimi gibi daha dar bir alanda ,araştırma makalelerini bulmak çok daha zor olmaktadır. Ancak bu büyük sorunu bilişim, yayıncılık, iletişim, tıp bilişimi ve hukuk enformasyonu gibi konularda yazılan makaleleri de kabul ederek çözmeye çalışıyoruz. Ayrıca kütüphanecilik ve enformasyon alanında yapılan seminer ve toplantıları izleyerek, sunulan bildirilerin makale haline getirilmesini ve yabancı ülkelerdeki alanımızda çalışan bilim insanlarıyla iyi iletişim ve işbirliği ile makale göndermeleri istemiyle sorunu -tam anlamıyla olmasada- çözümlenmeye gayret ediyoruz.

Bilgi Dünyası olarak gayemiz sadece yayın sayısını artırmak değildir.Birçok araştırmacı,özellikle akademik yükseltmeler için bu zamanlarda çok fazla makale göndermektedirler.Ancak biz gerçekten bilime katkı sağlayacak makalelerin yayınlanmasını hedefliyoruz. Bunun yanı sıra çalışmanın konusunun derginin amaçları ve okuyucunun, ilgi alanları ile uyumlu olmasını da gözetiyoruz. Makalelerde özellikle verilen bilgilerin tam olarak gerçeği yansıtması da yeğlediğimiz diğer önemli bir konudur.Buna karşın genellikle özensiz yazılmış,konuya ve alana herhangi bir katkı sağlamayan yazıları kabul etmiyoruz.

YAYIN POLİTİKASI FAKTÖRÜ

Şunu unutmamak gerekir ki bir derginin varlığını sürdürebilmesi, araştırmacıların bilimsel yazılarını gönderme tercihlerini o dergiden yana kullanmaları, okurlarında bu yazılara göstereceği ilgiye bağlıdır. Editöryal Grup olarak bu ilgiyi çekebilmenin zorluğunu bilerek derginin belirlenmiş kurallar çerçevesinde bazı özellikleri olması gerektiğinin önemini farkettilik. Bu noktadan hareketle derginin başarılı olması ve bunu sürdürülmesinde:

- a) Derginin belirlenmiş amaçları doğrultusunda bir yayın politikası benimsenmesi,
- b) Bu politikaya uygun ve güvenilir bir hakem (Danışman) listesi oluşturulması ve
- c) Dergiye özgün bir yazım geleneğinin yaratılması gibi önemli faktörleri temel aldık.

Yayın politikamızda birincil amacımız, dergimizin saygınlık ve güvenilirliğini artırmak oldu. Bunun için tüm yazıları ciddiyetle, yazının önemini, orjinalitesini, açıklığını dilini, düzgün yazımını, alana katkısını ve dergi koşullarına uygunluğunu göz önüne alarak okuyoruz; tarafsızlığı ve yansızlığı sağlamak açısından da her yazıyı üç hakeme gönderiyoruz.

Yayın politikamızda ki ikincil amaç ise dergimizin okunurluk oranını artırma üzerine neler yapılabileceğimizi. Bunun için editöryal grup olarak özellikle güncel ve bilimsel kalitesi yüksek yazıları öncelikle seçmeye çalıştık, her editör gibi. Ayrıca zaman zaman çok ilgi çekebilecek konularda, konunun uzmanı olarak bilinen araştırmacılardan yazı istemlerimizle, dergiyi zenginleştirme yolunu seçtik ve bunda dostlukların önemsenmesiyle başarılı olduk.

HAKEM SEÇİMİ VE NİTELİKLİ HAKEM

Genellikle sosyal bilimler alanındaki dergilerin diğer sorunları arasında a) yazıların konularına uygun yeterli sayıda ve / veya zamanda hakem bulunamaması ya da hakemlerden istenen zamanda geribildirim alınmamasıdır. Bir editörün saygınlık ve güvenilirliği artırmasındaki en önemli etken, yazarların ve okurların hakem değerlendirmelerinin tarafsızlığına inandırmasıdır. Eğer çalışma alanında çalışan uzmanların sayısı yeterli ise hakem tayini daha kolay olmaktadır. Ancak kütüphanecilik ve bilgi / belge bilim konularında bu sorun ne yazık ki zor çözülebilmektedir. Nitekim genellikle bu alanda kimin hangi konuda çalıştığı ve ne yazdığı kolaylıkla bilinmemektedir. Zaman zaman çok az sayıda da olsa yaşanan yazar-hakem etkileşmesini önleyebilmek amacıyla yazıları üç hakeme göndermekteyiz, üçüncü hakem bazen alan dışından, ancak konuyla ilgili bir uzman olabilmektedir.

Yine büyük sorunlardan biri de hakem raporlarının çok gecikerek gelmesi, devamlı yazışma, telefonlaşma bazen de yalvarmaya varan iletişimle elde edilebilmesidir. Ne yazık ki araştırmacılar yoğun iş yüklerinin yanında, hakemlik yapmak için vakit ayırmak istememekte

hatta bazen daha başlangıçta değerlendiremeyeceklerini bildirmekte veya kısaca yazıya fazla incelemeden olumsuz biçimde yayınlanamaz cevabı vermektedirler.

Halbuki editörler, hem kendileri hem de okurları için en mükemmel hakemlik değerlendirmelerini elde etme sorumluluğunu taşırlar. Çünkü hakem raporları, editörlere karar vermeleri konusunda en önemli yol göstericidir. Bu yüzden özellikle de Türkiye’de hakem seçimi, hakemlerle iletişim bir editörün en zorlandığı konudur. Deneyimlerimiz, bazı hakemlerin gerçekten en ufak detay olan virgüle kadar düzeltmelerine karşın bazılarının da bir saatte değerlendirip gönderdiklerine de şahit olduk. Bu gibi durumlarda dördüncü bir hakeme gönderdikten sonra gelen tüm raporların sonuçlarına göre yazıyı değerlendirdik. Biliyoruz ki hakemin mesleki bilgisi ve bilimsel kalitesi o derginin saygınlık ve güvenilirliği ile doğrudan ilgilidir.

Hakemli dergilerin en belirgin özelliğinin, yayımlanmak istenen bilimsel bilginin tanımlanması ve aktarılması için kullanılan yöntemin gözden geçirilerek incelenmesi (peer-review process) olduğu söylenebilir. Yayımlanmak istenen yazılar editör ve onun belirlediği konularında uzman hakemlerin ciddi bir değerlendirme sürecinden geçer. Sonuçta herhangi bir metnin yayımlanmak üzere kabul veya red edilmesine editör karar verir. Ancak bu kararı önerilerine güvendiği hakemlerin değerlendirmelerini dikkate alarak verir. Bir bilimsel dergi editörünün temelde iki rolü olduğu söylenebilir. Bilimsel bilginin akışını denetim altına almak ve yeni araştırmacıların bilimsel çevrede tanınmasına olanak sağlamak. Bilgi Dünyası’nda hakem tayinini editöryal grubun oy birliği/çokluğu ile yapılmakta ve hakemlik süreci “körleme yöntemi (double-blind system)” çerçevesinde elektronik ortamda gerçekleşmektedir. Hakeme isimsiz ve adresiz makale ve “makale değerlendirme formu” gönderilmektedir. Yani, incelenen makalenin “yazarı / yazarları” ve “hakemleri” birbirlerinin kim olduğunu bilmemekte, böylelikle tarafsız bir değerlendirme ortamı yaratılmaya çalışılmaktadır. Bu süreçte editör, yazar / yazarlar ve hakemler arasında bir aracı (gate-keeping) rolü üstlenmektedir. Hakem “makale değerlendirme formu”ndaki soruları işaretlemekte ve metin hakkındaki görüşlerini yazmaktadır.. Hakemlerden gelen bilgiler ışığında, hakemin ismi belirtilmeden makalelerin kabul ya da red edildiği, düzeltmeler varsa bunların yapılması istemiyle yazarlara editör tarafından bir rapor gönderilmektedir. Düzeltilmiş olarak gelen metin eğer hakem tekrar görüp değerlendirmek istemişse, yeniden hakeme gönderilerek onayı istenmektedir. Düzeltilmiş ve onaylanmış metin son kez gözden geçirildikten sonra formatlandırılarak basıma gönderilmektedir.

Hakeme gönderilmeden önce makale yazım hataları ya da olabilecek hatalar için editöryal görüş hakeme yazılır, hakem bunlara da bakarak karar verir.

Türkiye’de hakemlik kurumunun gelişmesinde Türk Tıp Dizini’nin büyük katkısı olmuştur. Derginin dizinlenen sayısı içinden seçilen makalelere ait hakem raporlarının istenmesi, dergi editörlerinin de hakemler ve değerlendirme raporları konusunda titiz davranmaya zorlanmıştır. Böylelikle Türk Tıp Dizini Komitesi, nitelikli ve çağdaş hakemlik sürecinin yaygınlaşmasında önemli bir rol oynamıştır. Bunun yanı sıra bilimsel ve yayın etiği

konusunda da ciddi adımların atıldığına şahit olmaktayız. Dergi editörü ve hakem arasındaki saygı ve de güven çok önemlidir.

Özellikle üzerinde durulması gereken husus, yayınlanmak üzere gönderilen makalelerin kişiye özel olduğudur. Hakemler bu metnin bir kısmını ya da tamamını çoğaltmamalı, kopyalamamalı; yazarın izni olmadan ne hakem ne de editör o yazı hakkında başkalarıyla hiçbir şeyi paylaşmamalı ve gizliliğin korunması açısından güvence verilmelidir.

Hakemler gelen makalelerin güçlü ve zayıf taraflarını bularak, hakemlik yaptığı derginin amacına uygun en nitelikli yazıların yayımlanmasında yönlendirici olduklarını asla unutmamalı ve tarafsız olmayı kendilerine ilke edinmelidir.

BİLİMSEL YAYINLARDA ETİK İLKELER VE SORUNLAR

Bütün alanlar ve insanlar için çok önemli olan etik konusu, bilimsel yayınlar içinde çok önemlidir. Yayımcılıktaki belli başlı etik dışı davranışlar “korsanlık, aşırma, yağmalama, hırsızlık (intihal-plagiarism)”, “sahtecilik, uydurma (fabrication)”, “çarpıtma, saptırma veya aldatmaca (falsification)”, “yayın tekrarı, çoklu yayın, duplikasyon (duplication)”, “dilimleme, bölerek yayınlama (salamizasyon)”, “yazarlık hakları”, “tez aşırma”, “kaynakların taraflı seçilmesi”, “taraflı yayın”olarak sıralanabilir. Akademik saygı ve yayınların izlenmesi ile verilen cezaların yüksek olması nedeniyle gelişmiş ülkelerde bu tür davranışlara daha az rastlanırken,Türkiye'de daha fazla görülmektedir.

Genellikle Bilgi Dünyası editöryal grup olarak yazarın diğer eserlerine de bakıyoruz. Kendi mesleğimizin alanından olduğu için, hakemlerimiz ya da editöryal grup bu gibi yanlışları fark edebiliyoruz. Şimdiye kadar iki vaka oldu. Birincisi,yazar başka bir dergide yayınlanmış bir yazısını, dergimize de gönderdi, hakemin çok iyi okuması ve araştırması sayesinde saptandı. İkincisi olay ise, tezden makale yapan bir yazarın, tezin danışmanının adını yazmamasıydı. Yine hakemin itirazı ile bu da çözümlendi. Ne yazık ki bazen editöryal grubun ve hakemin gözünden kaçan olgular da olabiliyor. Çok dikkatli bir şekilde incelemeye çalışıyoruz ancak ancak her geçen gün artan bilgi birikiminin getirdiği sorunlarla ileri ülkelerin bile baş edemediğide bir gerçektir.

YAZIN SORUNLARI (Yazım Hataları)

Bilimsel makalelerde yazı dili çok önemlidir. Dil bilgisi kurallarının doğru uygulanmasının yanısıra, bilimsel dilin düzgün kullanılması ve yanıltıcı hatalara neden olmaması lazımdır. Ayrıca Bilgi Dünyası olarak makalelerin düzeni de çok önemsenmektedir. Özellikle makalenin giriş bölümünün çok kısa veya gereğinden fazla uzun olması, yöntemin iyi açıklanmaması, sonuçların analizinin yetersiz, istatistiki çalışmaların zayıf olması, lüzumundan fazla tablo kullanılması,atıfların ve kaynakçanın kurallara uygun olmaması gibi durumlarda da yazarlara görüşlerimizi iletiyoruz. Genellikle yazar/yazarlar ve hakemlerin işbirliğine yatkın, nazik ve de yapıcı olması bizim önerilerimizin de dikkate alınmasını sağlamaktadır.

Sosyal bilimler alanındaki bilimsel dergilerde bazı nedenlerle (dikkatsizlik, umursamazlık, acele yazım gibi) oluşabilecek yayın hatalarının, bu yayından faydalanılarak yazılacak makalelerde zincirleme olumsuzluklar yaratabileceklerinden veya söz konusu yayının sonuçlarını kullanmaya yönelecek diğer araştırmalarında yanlış yollara sürükleyebileceklerinden, makale metinlerinin dikkatle okunup, düzeltilmesi, daha büyük hataların yapılmasını önleyecektir. Bu nedenle, bir araştırmaya başlanılmasından sonuçlandırılmasına, araştırmanın makale biçimindeki anlatımından, basım aşamasındaki son haline kadar çok sıkı bir denetimin var olması gereklidir. Ancak bu koşula bağlı kalarak yazarları tarafından yeterince yazım hatalarına dikkat edilmemiş makalelerinde gönderilmeside kabul edilemez. Çünkü editörlükçe önerilen veya yapılan düzeltmeler, yazarların özdenetimleri yoluyla kendilerinin yapacakları düzeltmeler kadar başarılı olamaz. Örneğin, yazım hatası editörler tarafından fark edilebilir ama belki aynı yazım hatası düzeltilirken ilgili cümlenin yanlış anlaşılmasına neden olacak bir ifade verilebilir. O takdirde, editörün acilen yapmak zorunda kaldığı düzeltme de, yazarın yapacağı düzeltme kadar başarılı olmayacaktır.

Çağımızda toplumların refahı, onların bilgi ve teknoloji üretebilme yetkinlikleri ile doğru orantılı olarak artmaktadır. Dolayısıyla, ülkelerin bilim alanında yerlerinin belirlenmesi, akademik performanslarının da bu arada değerlendirilmiş olması, “uluslararası yayın etkinliklerini” ortaya çıkarmayı hedefleyen şu 3 ölçütle belirlenmektedir.

- 1) Uluslararası dergilerde yayınlanmış bulunan makale sayısı,
- 2) Söz konusu makalelerin dizinlerde taranan bilimsel dergilerde yer almış olması,
- 3) Söz konusu makalelere yapılan atıf sayısı.

Bu nedenlerle makalelerin bilimsellik ve orijinalitesinin yanı sıra etik kuralları da ciddiyle uygulanmalı, denetimli bir editörlük, ve hataları düzeltme, temiz bir baskı, tutturulması gereken mükemmel bir kalite derginin niteliğinin öğeleridir ve en küçük bir yazım hatası bile hoş görülmemelidir.

Sırasıyla yazım hatalarını şu başlıklar altında inceleyebiliriz:

- **Başlık Hataları**

Bilgi Dünyası'na gönderdikleri metnin başlığı konusunda yazar / ve veya yazarlar genellikle titiz davranmaktadır. Zaman zaman yazının genel başlığından, kısım başlıklarına kadar pek çok yerde yazım hatalarına rastlanmakta ve bunları yazara da gerekli bilgiler verilerek düzeltilmektedir

- **Metinde Sözcük Hataları**

Yazım yanlışlarından kaçınılamaz ancak metinler editör gurubundaki kişilerce dikkatli bir şekilde okunarak yazım hatalarını en aza indirmeye uğraş vermekteyiz. Bilgi Dünyası'na gönderilen yazılarda genellikle aynı terimin farklı yazımlarının metin içerisinde gelişi güzel kullanılması ile karşılaşmaktadır, örneğin, metnin bir bölümünde “veri tabanı” bir diğer bölümünde “veritabanları”, yine “derme” ve “kolleksiyon” “koleksiyon” gibi farklı kullanımlar, bir bölümde sözcüğün İngilizcesi “online” diğer bir bölümde Türkçesi “çevrimiçi” kullanılmaktadır. Türkiye’de ne yazık ki “Kütüphanecilik ve Enformasyon Terimleri Yazım Kılavuzu” ve “Kütüphanecilik ve Enformasyon Alanında Kısaltmalar Sözlüğü” gibi denetimli araçların olmaması, editöryal grubun işlerini güçleştirmektedir. Biz “Bilgi Dünyası” için Türk Dil Kurumu’nun terim yazılışlarını temel almaktayız. En ilginçide yazarların %90’nının “direkt” sözcüğünü “direk” olarak kullanmalarındır.

• **Kısaltmalar ve Simgeler Üzerine**

Kütüphanecilik ve bilgi bilim alanındaki metinlerde fazla simge kullanılmamaktadır. En çok kullanılan “%” simgesidir ve ayrı dillerde farklı yazımları gerektirmektedir. Örneğin “%” simgesi Türkçe’de rakamın önüne(%5), İngilizce’de rakamdan sonra (5%) konmaktadır. Biz bu gibi hataları yazara sormadan düzeltmekteyiz.

Alanımızda çok fazla kısaltma bulunmaktadır. Biz bunlarla ilgili olarak yerleşikleşmiş yazım biçimleri varsa onları kullanmayı, yeni kısaltmalar yaratıp okur açısından makalenin okunmasını zorlaştıracak hatalı yaklaşımlardan kaçınmaya özen gösteriyoruz. Meslek adamlarınca alanında çok bilinen kısaltmaların bile metin içinde ilk kullanıldığı yerde kısaltmanın yanına tam açılımını yazmayı yeğliyoruz.

SIKÇA GÖRÜLEN HATALAR

- Cümle düşüklükleri, en fazla rastlanılan durumdur. Bunu en aza indirmenin yolu gönderilecek makalenin okunuşunu ağır ağır ve sesli olarak yapmak faydalı olacaktır.
- Aynı rakam veya ifadenin metin içerisinde değişik yerlerde farklı olarak verilmesi önlenmelidir. Örneğin aynı rakam bir yerde “25”, tabloda “30” olamaz.
- Büyük / küçük harf kullanımı sık görülen hatalardan biridir. Bu durumda editöryal grup olarak yetkin bir araca dayandırmakta yarar olduğunu düşünerek Türk Dil Kurumu’nun en son basım “İmla Kılavuzu”nu kullanarak düzeltmeleri yapıyoruz.
- Noktalama işaretleri konusunda yazarların oldukça dikkatsiz olduğu gözlenmektedir. Örneğin virgül her nedense yok sayılmakta ya da yanlış yerlerde kullanılmaktadır. Halbuki, Türk Dil Kurumu web sitesinde ve “Yazım Kılavuzu”nun baş kısmında, noktalama işaretlerinin kullanımına ilişkin

açıklamalar bulunmaktadır, yazarların bu standartları göz önüne alarak makalelerini yazmaları gerekmekte ve noktalama işaretlerinin yanlış kullanımının anlam değişiklikleri bile oluşturabileceği dolayısıyla bu değişikliklerin bir bilimsel yayında kesinlikle olmaması gerektiği unutulmamalıdır.

- Makalede verilen atıflara ait bilgilerin doğruluğu çok önemlidir ve atıf bilgilerindeki hatanın ,bilgiye,belgeye ulaşımı engellediği akılda tutulmalıdır.Bunlar dergi adı, cilt, sayı, yıl, ay ve yayınlayan kuruluş adı, yazar adı, sayfa numaraları gibi bilgilerdir.
- Tablolar ve şekillerde ise yine sıklıkla hata yapıldığı ya da farklı formatların tercih edildiği görülmektedir. Özellikle “Şekil 1” ya da “Tablo I” denilmekte ancak metin içinde gönderme belirtilmemektedir. Böyle durumlarda, yazarla irtibata geçerek “Şekil 1”in metin içinde kesin yerinin belirlenmesinde yarar vardır ve editörün kendi tahminiyle metine koyulmamalıdır. Tablo adları tablo üstüne, şekil adlarının şekil altına konulması, şekil sıra sayılarının Arap rakamı, tablo sıra sayılarının ise Romen rakamı ile yazılması gereklidir. Ayrıca bu eğilim, çoğu yazım standardında da belirtilmiştir.

Tablolarda örneğin rakamların yanına “*” gibi simgeler konularak, onlara ilişkin tablo altında açıklamalar yapılacağı belirtilmişse, ancak bu açıklamalar yoksa, böyle hataları muhakkak yazarla iletişime geçilerek düzeltilmelidir.

Tablolardaki rakamlar alt alta yazılacaklarsa, ondalık sayıları alt alta verme standardına göre (sanki onlar toplama işlemi yapılacakmış gibi) yazılmalıdır.

MAKALELERDE ÖZ YAZIM HATALARI

Şimdi makalenin ana metni dışındaki kısımlardaki hataları ele alabiliriz.

Bu açıdan ilk önce “öz”ü ele almak uygun olacaktır.

Öz, özet değildir. İngilizce’de öz “abstract” sözcüğünün karşılığı, özet ise “summary” sözcüğünün karşılığıdır. Öz, akademik dergilerde en fazla 250 kelimelik bir uzunluğa sahip olmalıdır. Özet ise daha uzun yazılabilir.

Türkiye’de öz çıkarmanın ne denli önemli olduğunun hiçbir araştırmacı henüz farkında değildir.Birçok dergide özlerin, genelde öz çıkartma formatına uymadığı görülmektedir. Bunun bilim dünyası için tehlikesi şudur: Dünyada yaşanan büyük makale

patlaması sonucunda öz, bir makalenin okunup okunmayacağına karar verilmesini sağlayan en önemli araç haline gelmiştir.

Özlerden, yalnızca makalelerin bulunduğu dergilerde değil, elektronik ortamda veya basılı öz dizinlerinde, büyük veri tabanlarında yapılan literatür taramalarında da yararlanılmaktadır.

ÖZ YAZIMI HAKKINDA

Türkiye’de belirgin ve bağlayıcı bir öz yazım standardı mevcut olmamasına karşın, Türkiye’nin bir üyesi olduğu Uluslar arası Standartlar Örgütü- ISO’nun (International Organization for Standardization) 214 sayılı standardı kullanılabilir.

Öte yandan TÜBİTAK , iki kez, her ikisinin de mevcudu tükenmiş olan “Öz Çıkarma Kılavuzu” yayınlamıştır. Bunun ötesinde şu yayınlar vardır.

1. Şimşek, Gökçe; Alicura, Sibel; Yılmaz, Orhan: Biyomedikal dergilere gönderilen makalelerde bulunması gerekli standartlar: Biyomedikal yayınların yazımı ve değerlendirilmesi, Ankara, Sanem Matbaacılık, 2008
2. Dener, Hasan Işın; Yıldızeli, Aytaç: Öz Yazma: Süreç ve İlkeleri, Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2006. (Ed. Orhan Yılmaz): Ankara, TÜBİTAK/ULAKBİM, 2006., S.37-48
3. Yıldızeli, Aytaç; Dener, Hasan Işın: Makalelerde Öz Hazırlama Üzerine, Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005. (Ed. Orhan Yılmaz),Ankara,TÜBİTAK/ULAKBİM, 2005.

Artık sosyal bilimler makalelerinde de öz yazımı değişimi görülmekte ve bölümlenmiş özlere (divided abstract) rastlanılmaktadır.Ancak Bilgi Dünyası’nda bu tip öz hala kullanılmamaktadır. Gelecek yıl itibarıyla bu tip özün kullanılması özendirilecektir.

Bu biçimde öz;

- a. Amaç (Aim, objective)
- b. Gereçler ve yöntem (materials and method, design)
- c. Bulgular (results, findings)
- d. Sonuç (conclusion)

biçiminde yapılandırılmıştır.

Kullanılabilecek öz yazım modelleri, yukarıda verilen Hasan Işın Dener ve Aytaç Yıldızeli'ne ait iki yazıda, toplu bir halde ve karşılaştırmalı olarak anlatılmıştır.

ÖZ VE ANA METİN TUTARSIZLIKLARI ÜZERİNE

Gönderilen makalelerde, sebebi her zaman tam anlaşılabilen nedenlerle öz metni ile ana metin arasında tutarsızlıklar olabilmektedir. Bu gibi hataların önlenmeleri herhalde çok zor olmasa gerektir.

Diğer taraftan, Bilgi Dünyası Dergisi'nde ve aynı zamanda bugünün çoğu dergilerinde özler, hem Türkçe ve hem de İngilizce olarak yayınlanmaktadır. Bu durumda, iki ayrı dilde verilen özlerin birbirlerini tutmadığı izlenebilmektedir. Söz konusu farklılıklar, “serbest çeviri” yaklaşımı ile açıklanabilecek farklılaşmanın çok ötesine geçebilmektedir.

ANAHTAR SÖZCÜKLERİN VERİLMESİ

Bilgi Dünyası'na gönderilen makalelerde, bibliyografik taramalar ve erişim açısından çok önem taşıyan ve bu nedenle verilmesi zorunlu olan anahtar sözcüklerin seçiminde de bazı sorunlar yaşanmaktadır. Herşeyden önce anahtar sözcükler, bazen makalenin kapsamını tam yansıtamamakta, bazen de gereğinden fazla ayrıntıya inebilmektedir.

Bilgi Dünyası'nda LISA'ya uyumlu terimler kullanılmaktadır. Anahtar sözcük verme aşamasında yazar veya yazarların kendilerine: “biz bu makaleyi bulabilmek için yayın taraması yapsaydık, hangi sözcükleri kullanırdık?” diye sormaları da, anahtar sözcük seçiminde önemli bir düşünsel katkı oluşturabilir.

KAYNAKLARIN YAZIM SORUNU

Son olarak, kaynakların yazımındaki büyük soruna değinmek yerinde olacaktır. Gerçi bu sorun, bütün bilimsel dergilerin ortak sorunudur.

Dergilerde benimsenen kaynak veriliş yöntemlerinin birbirlerinden çok farklı olması normaldir. Zaten ayrıca kaynak verme standartları da çeşitlidir. Bu nedenle, dikkat edilirse, hemen her bilimsel dergi yönetimi, dergilerin her sayısında tekrarlanan notlarıyla, kaynakların nasıl verilmesinin istendiğini yazarlara anlatma ihtiyacını duymaktadır. Bilgi Dünyası Dergisi'nde makaleler hazırlanırken APA (American Psychological Association) standartlarına uygun olarak hazırlanmaktadır. Özellikle Türk yazarlara metin içi atıflar, dipnotlar ve kaynakça örnekleri için kolaylık sağlayan Serap Kurbanoglu'nun “Kaynak Gösterme El Kitabı”ndan ve dergide verilen “Kaynakça Oluşturma Örnekleri”nden yararlanılabilir. Ancak gelen makalelerin kaynakçaları editöryal grup tarafından tek tek kaynağa ulaşılarak bibliyografik verileri açısından denetlenmektedir. Bu denetlemeler sırasında pek çok hatalı giriş bulunmaktadır. Ancak elbette ki aslolan, yazar veya yazarların, kaynakça düzeninde dergi kurallarının uymak bakımından titizlik göstermeleridir.

Unutulmamalıdır ki, bazı ileri ülkelerin akademik dergileri, kaynakçanın verilmiş biçiminden tatmin olmamayı, yazıyı gerektiği biçimde düzeltilmek üzere geri gönderme nedenlerinden saymaktadır.

ÖRGÜTLENME SORUNLARI

Dergilerimizin ilerleyememesinin önündeki en büyük engelin örgütlenme sorunları olduğunu söyleyebiliriz. Genellikle dergilerdeki editörlük görevi gönüllülük esasına dayanmaktadır. Üniversitelerde ise bu durum daha da ciddi bir sorun haline dönüşmektedir. Derginin sahibi olarak Rektörün veya Dekanın müdahaleleri ya da baskıları, derneklerde ise dernek görüşünün ağır bastığı izlenmektedir.

Bilgi Dünyası'nda böyle bir sorunun yaşanmaması büyük bir şanstır. Editöryal bağımsızlık tam anlamıyla yaşama geçirilmiştir. Tüm ekip işbirliği içinde ve gayretle çalışmaktadır.

En büyük sorun, yeterli gönüllü çalışabilecek kişilerin olmamasıdır. Az kişiyle yürütülen çalışma daha çok emek ve zaman gerektirmekte ayrıca baskı aşamasında da mali zorluklarla karşılaşmaktadır.

FİNANSMAN SORUNLARI

Tüm dünyada ve Türkiye'de olduğu gibi dergimizde de mali sorunlar bulunmaktadır. Özellikle yayının üretimindeki kağıt ve basım masraflarının çok artması, postalama gibi ek giderler Bilgi Dünyası bütçesini zorlamaya başlamıştır. Bunun yanı sıra postalamadaki gecikmeler ve kaybolmalar (kargo ile bile olsa) derginin hızlı dağıtımını etkilemektedir. Tüm bu masrafların altından elektronik yayıncılığa geçerek kurtulabileceğimizi düşünüyor ve buna göre planlamalar yapıyoruz. Dergimizin belirgin örgütlenme sorunları bulunmaması ekip çalışmasının iyi yönetilmesi, yeniliklere açık olmamız dergimizin kalitesinin artmasını sağlamaktadır.

REKLAMLAR

Bilgi Dünyası ne yazık ki çok fazla reklam alamamaktadır. Sektördeki firmalar genellikle toplantı ve seminerleri parasal olarak desteklemeyi yeğlemektedirler. Bazen gelen reklamları da biz hiçbir zaman baş kısma ya da metin arasına koymuyor en arkaya koyarak yayıncılık ilkerine bağlı kalıyoruz.

SONSÖZ

Batı ülkelerinde yayımlanan, bilimsel dergilere gönderilen yazılarda bizdeki örneklerde olduğu gibi özensizliklere aynı ölçüde rastlanmamaktadır. Çünkü dergilerin özensizliğe karşı daha kesin ve tavizsiz tutumları vardır. Öte yandan, sözkonusu hatalara bütüncül olarak baktığımızda, onların hemen hepsinin kolayca ortadan kaldırılabilir türde olduklarını görüyoruz.

BİLGİ DÜNYASI ÖZGÜN MAKALE YAYIN SÜRECİ

Bilgi Dünyası'na yayımlanmak üzere gelen hakemli makaleler ve yazılar şu aşamalardan geçmektedir.

I. Makalenin gelişi

Red Yazara / Yazarlara bildirme

Kabul Editör kontrolü/ Hakemleri atama

II. Değerlendirme

Hakemlerin görüşleri

- Yayınlanabilir
- Düzeltip yayınlanabilir
- Düzeltmiş metin tekrar incelenmeli
- Yayınlanamaz

III. Editör Raporu

Yazara / Yazarlara gönderme

IV. Düzeltme / Kontrol

Düzeltilen metnin / kaynakların kontrolü

Gerekirse yeniden hakem süreci

Son yazım kontrolü

V. Basım (Matbaa)

Baskı hatalarını düzeltme

EDİTÖR GRUBU

Baş Editör

Aytaç YILDIZELİ

TÜBİTAK/ ULAKBİM
Cahit Arf Bilgi Merkezi
aytacr@ulakbim.gov.tr
Tel: 0 312 298 92 15

Editör

Yrd.Doç. Dr. Hatice Kübra BAŞIŞOĞLU
Muğla Üniversitesi
Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı
hkubra@mu.edu.tr
Tel: 0 252 211 10 71

Yardımcı Editör

Nevzat ÖZEL
Ankara Üniversitesi
Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi
Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
noz@humanity.ankara.edu.tr
Tel: 0 312 310 32 80 (Dahili: 1718)

Editör Yardımcısı

Muharrem YILMAZ
Oslo University College
Faculty of Journalism, Library and Information Science
yilmaz.muharrem@gmail.com
Tel: +47 455 232 76

Tolga ÇAKMAK
Hacettepe Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi
Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
tcakmak@hacettepe.edu.tr
Tel: 0 312 297 82 00 (Dahili: 130)

İletişim Sorumlusu

Tolga ÇAKMAK
Hacettepe Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi
Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
tcakmak@hacettepe.edu.tr
Tel: 0 312 297 82 00 (Dahili: 130)

Web Sorumlusu

Nevzat ÖZEL

Ankara Üniversitesi
Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi
Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
nozel@humanity.ankara.edu.tr
Tel: 0 312 310 32 80 (Dahili: 1718)

Yayın Editörü

Kürşad ERİŞTİ

Muğla Üniversitesi
Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı
eristi@mugla.edu.tr
Tel: 0 252 211 10 74

KAYNAKLAR

Akan,Hamdi:Bilimsel yayınlarda (Bias) taraf tutma.Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık 2008 içinde, O. Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM,2008.89-95

Akbulut, Hakan: TÜBİTAK Türk Tıp Dizin Kuralları.Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık -2006 içinde,O. Yılmaz (ed). Ankara:TÜBİTAK-ULAKBİM,2006.81-84

Arda, Berna: Bilimsel bilgi üretiminde yayın etiği.Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2003 içinde,O Yılmaz(ed). Ankara:TÜBİTAK-ULAKBİM,2003.29-36

Ataç, Adnan:Süreli yayıncılıkta editör ve yayıncı katkısı.Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde , O. Yılmaz(ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM,2005.88-98

Atmaca, N Sulhi: Tıbbi yazım dili olarak Türkçe'nin kullanımı. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde, O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2004. 99-104

Atmaca, N Sulhi: Türk tıp dilinde yapılan yanlışlar. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde,O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2004. 219-226

Baskan, Semih: Akademik yükseltmeler ve süreli yayınlarımız. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007 içinde.Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM,2007,75

Başar, T: Akademik yayıncılıktan elektronik ortama geçiş. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008 içinde, O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2008. 27-30

Beksaç, M. Sinan: Yayın etiği ve yayınlanan makale. Sağlık bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2003,O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-Ulakbim, 2003.29-36

Bostancı K, Yüksel M: Araştırma nasıl yapılır, makale nasıl yazılır. Türk Göğüs Kalp Damar Cerrahisi Derg 13(3):298-302, 2005

Cremmins, E T: The art of abstracting. Philadelphia: ISI pres. Internation Organization for Standardization United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. 1982

Dener H I, Yıldızeli A : Öz yazımı ve kaynak yazımı. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde., O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2006. 37-48

Gökçora, İsmail Haluk: Türk sağlık bilimlerinde yayın niteliğinin yükseltilmesi 'Bilim Politikaları' Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde, O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2004.53-82

Gülekon, Ayla: Yayın kurulları ve işlevleri.Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2006 içinde,O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2006.55-57

Güngör, Çiğdem: Danışmanlık süreci. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2006, O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2006.59-65

Kansu, Emin: Bilimsel yayınlarda etik ilkeler. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008 içinde, O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2008.21-26

Kutsal, Yeşim (Gökçe): Editörün gözüyle danışmanlık. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2003 içinde, O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2003.13-27

Kutsal, Yeşim (Gökçe): Editör sorumluluğu. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık -2004 içinde, O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2004.135-142

Kutsal, Yeşim (Gökçe): Ulusal süreli yayınlara eleştirel bir bakış. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde. O Yılmaz (ed) Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2005.339-345

May, H: Yayıncının süreli yayına katkısı. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde., O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2003. 95-114

Özkara, Ç: Süreli yayınlarda nitelik yükseltilmesi: Yazarlara düşen sorumluluk. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde., O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2005. 83-87

Özmen, M M: Dergiler için kalite ölçütleri. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde., O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2008. 101-105

Öztürk, M Orhan: Bilimsel yayınlarda dil. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde., O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2004. 89-98

Pinto, M Lancerter F W: Indexing and abstracting in knowledge discovery. Library Trends 48(1): 1999

Rowley, J: Bilginin düzenlenmesi. Bilgi erişime giriş. S Karakaş, H Ünal-Can, A Yıldızeli, B Kayıran. Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği, 1992

Sander ,S: Sağlık Bilimleri süreli yayınlarında dil sorunu. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde., O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2004. 83-88

Taşkın, Zehra, Çakmak,Tolga: Başlangıcından bugüne Bilgi Dünyası Dergisinin bibliyometrik profili. Bilgi Dünyası,2010(2).

Tıpta Bilimsel Yazım, Editörlük ve Denetleme. Sempozyum, Ankara, 18 Kasım 1994. Ankara: TÜBİTAK-Sağlık Bilimleri Araştırma Grubu, 1996. 154

Yıldızeli, A, Bahşıoğlu, H K: Bilimsel iletişimde editörün rolü. Bilimsel İletişim ve Bilgi Yönetimi. Ankara, 1214 Ekim 2006. Bildiriler ÜNAK'06 içinde, A Yıldızeli-H K Bahşıoğlu (ed). Ankara: ÜNAK, 2008. 249-261

Yıldızeli, A, Dener H I: Makalelerde öz hazırlama üzerine. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde., O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2005. 170-109

Yıldızeli, A: Küreselleşme sürecinde açık erişim. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde., O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2007. 45-52

Yıldızeli, A: Türk Tıp Dizini'ne giren dergilerdeki yazım sorunları Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde., O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2004. 29-40

Yıldızeli, A: Yayınların standardizasyonu. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde., O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2003. 41-46

Yılmaz, O: Bilimsel süreli yayınıımız ve Türk Tıp Dizini. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 içinde., O Yılmaz (ed). Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2004. 11-28

Yılmaz, O, Yıldızeli, Aytaç: Türk Tıp Dizini tarihçesi. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008 içimde, O Yılmaz(ed). Ankara:TÜBİTAK-ULAKBİM, 2008.39-50